

נחשון תרומת הכליה בממלכה הבריטית. סטיבן קולמן

סיפורו של סטיבן קולמן הוא סיפור לא רגיל על יהודי מלונדון שהחליט יום אחד, בעקבות מודעה שראה, לתרום כליה לזר מוחלט < החוק הבריטי שעד עתה לא אפשר תרומת כליה לאדם זר, השתנה בעקבות המקרה של קולמן שפתח את הדלת לתרומות אלטרואיסטיות בעתיד < סיפורו של יועץ המשכנתאות שהפך לנחשון תרומת הכליה בממלכה הבריטית

סטיבן קולמן, יועץ משכנתאות ופיננסים, וסוחר ארבעה מינים, בן 65 מלונדון, החליט לראשונה לתרום כליה לפני שש שנים כשקרא בלוח המודעות המקומי, מודעה על חיפוש כליה לצעירה יהודייה בת 26 מלונדון. סטיבן, ראה את המודעה ומשהו זז בו. הוא החליט לדון בעניין עם אשתו אסתר שהתנגדה לרעיון שבעלה ינותח שלא בעקבות צורך רפואי אישי. אבל ככל שנחשפה לחייהם של חולי דיאליזה, עמדתה השתנתה. "באנגליה היה חוק שאתה לא יכול לתרום כליה לאדם שאתה לא מכיר, אז משפחת הנתרמת ביקשה ליזום אתנו הכרות, למרות שעדיין היינו בשלב מאוד מקדמי ולפני בדיקות ההתאמה הרפואית" מספרת לנו רעייתו אסתר. "אחרי שהם ישבו אצלנו וראיתי את המצב שלה; בחורה צעירה שכל החיים לפניה, מוגבלת, ולא יכולה לזוז בלי דיאליזה, העמדה שלי התחילה להשתנות. לאחר תקופה אמרתי לבעלי: תעשה את זה, אני עומדת מאחוריך".

לאחר בדיקות מקיפות התברר שאין התאמה בין סטיבן לצעירה הזקוקה לכליה. הצעירה פנתה לארגון "מתנת חיים" של הרב וזה חיבר אותה לתורם בישראל. הצעירה נסעה לישראל ועברה השתלה מוצלחת.

המשפחה של הצעירה החליטה להפיץ את המודעות לעניין וארגנה ערב הסברה על ארגון מתנת חיים

- אבל לא נמצאה התאמה בין קולמן לחולים הזקוקים לתרומה.

לפני שנה וחצי קולמן קיבל טלפון מד"ר יהודית אברהמס, ממתנת חיים היא מספרת לו על פיליפ וולטרס, חבר הקהילה היהודית של סאות'אנד, קהילה יהודית קטנה לא הרחק מלונדון שזקוק נואשות לתרומת כליה. לאחר סדרת בדיקות רפואיות מתברר כי הבדיקות מלמדות על התאמה מושלמת בין קולמן לוולטרס, ונקבע תאריך לניתוח. קולמן, שרק רצה לתרום, שמח מאוד על כך שמתאפשר לו להציל חיים.

פריצת דרך שהביאה לשינוי ברגולציה

לפני שנה, שבועות ספורים לפני המועד שנקבע לניתוח בחול המועד פסח, בעוד סטיבן ומשפחתו נהנו משייט על סירה בנהר התמזה, סטיבן מקבל שיחת טלפון מבית החולים. המזכירה מודיעה לו כי הניתוח נדחה עד להודעה חדשה מסיבות משפטיות. "הייתי ממש ערב הניתוח, ואז אני מקבל טלפון מהנהלת בית החולים" משחזר קולמן. "אמרנו לנו שיש בעיה קטנה עם החוק, ולמרות שעכשיו יש אפשרות לתרומה לאדם שהוא לא קרוב או מכר משפחתי אבל אף פעם לא עשו את זה דרך גוף שלישי, וכאן מתנת חיים היא גוף שלישי שמעורב בתרומה.

התופעה הזו לא הייתה מוכרת במדינה קודם לכן, ובית החולים חשש לעבור על החוק וביקש חוות דעת מעו"ד. בינתיים, הסיפור הזה עשה רעש בתקשורת, ולאחר ייעוץ משפטי ברמה הגבוהה ביותר שגויס לעניין בעקבות המקרה של קולמן, הפרשנות בחוק הבריטי ממלכה שונתה והועבר תיקון שמאפשר את התרומה. קולמן למעשה קבע תקדים היסטורי בממלכה הבריטית ופתח את הדרך לעוד תורמים שירצו לתרום בעתיד דרך מתנת חיים או כל גוף שלישי אחר.

הניתוח התקיים לבסוף בבית החולים 'רויאל פרי' (Royal Free בלונדון ב' באייר תשע"ו. הניתוח היה מוצלח וקצר יחסית ונמשך כשלוש שעות בלבד, והוא השתחרר מבית החולים אחרי יומיים. לא רק שהוא חזר לשגרה רגילה בתוך כמה ימים, אלא שחמש וחצי שבועות לאחר מכן הוא השתתף ברכיבה באפנים של 60 קילומטר למטרות צדקה.

שגרירים של (מתנת) חיים

הרכיבה עוברת דרך לא קלה בין לונדון לבריטון וחוצה כמה גבעות ידועות לשמצה בקרב הרוכבים המקומיים, "עשיתי את זה כל שנה במשך 16 שנה ולא רציתי לפספס את זה השנה", מספר סטיבן קולמן. "זה היה קצת יותר קשה מהרגיל כי לא הייתי מסוגל להתכונן ולהתאמן כמו

שבו השתתפו הרב הבר ואנשי מתנת חיים. באותו ערב, השתתף גם סטיבן קולמן, והתעורר עוד לחשיבות בפעילות זו ועל רצונו לתרום כליה לאדם שיהיה זקוק לה. מיד לאחר מכן התחיל סטיבן הליך של בדיקות התאמה לחולה אחר בארץ, והוא הגיע שוב ושוב לישראל - שם יש לו בת נשואה - כדי לעבור מבדקים רפואיים שארגן עבורו ארגון מתנת חיים בבתי החולים איכילוב ובילינסון

”זו מצווה אדירה
ותחושת סיפוק
בלתי ניתנת
לתיאור. אתה
אולי תאבד כמה
ימים מהחיים
שלך בבילוי
בבית החולים -
אבל הצלת חיים
היא תחושה
מרוממת.

”הסיפור של
סטיבן עורר
הרבה אנשים
למחשבה,
ובעקבותיו
התגייסה תורמת
נוספת לבצע את
התרומה, ויש
לנו עוד כמה
תורמים שהביעו
רצון לעשות את
המעשה ונמצאים
בשלב של
התאמה רפואית
והתייעצויות”

הוא מספר. ”אני מסביר לאנשים כיצד החיים נראים אחרי התרומה, זמן ההבראה, ההליך של הניתוח ועוד. אני מופתע מכך שאנשים לא מאמינים שמדובר בהליך רפואי כה פשוט”.

בשנה האחרונה בני הזוג קולמן ארגנו מפגשים שבמהלכם הסבירו למתעניינים על התרומה, כאשר במפגשים נכחו דמויות חשובות מהקהילה של לונדון, כולל דיין חשוב שהסביר על הצד ההלכתי, עסקן רפואי מוכר בבירה הבריטית, כאשר קולמן עונה לכלל השאלות ומסביר מהחוויה האישית שלו על התרומה. ”אנשים שואלים איך אפשר לחיות עם כליה אחת, ולמה יש שתיים, ואנחנו רואים שיש סקרנות מאוד גדולה ויש הרבה נתינה בקרב הציבור, ואנחנו שמחים שיש לנו יכולת לתת תשובות מהניסיון האישי שלנו” מסביר סטיבן.

”בעלי תמיד אומר שזה סוג של ביטוח רפואי. כל שנה התורם צריך לעבור בדיקות רפואיות מקיפות, זה בכל מקרה דבר מומלץ לכל אחד. אבל רק מי שתורם יעשה את זה. ובנוסף, אם בן משפחה או תורם זקוק לכלייה הוא נמצא בעדיפות ראשונה בתור” מוסיפה אסתר קולמן. מבחינת בני הזוג קולמן שהפכו לשגרירים של ”מתנת חיים” בלונדון, הדרך היא רק בראשית, ומה שנותר כעת זה להשקיע בפרסום ובמודעות ציבורית.

”אנחנו מאמינים כי כמו שבפסח יש את המצווה לספר על הנס, גם במקרה הזה יש עניין גדול לספר הלאה על המעשה, על הנס שלנו ושל החולים” מסבירה הגב' קולמן. ”לא בשביל להתגאות אלא בשביל לחנך ולהציל עוד חולים שצמודים לדיאליזה וזועקים לעזרה. אנחנו מרגישים שהתפקיד שלנו זה לספר לאנשים ולחשוף אותם לאפשרות להציל חיים, לעשות את המעשה האצילי ביותר שאדם יכול לעשות בחייו, לתת את המתנה הגדולה ביותר לזולת, מתנת חיים”.

בכל שנה, אבל הרופא שבדק אותי למחרת היה מאושר מהמצב שלי”.

מאז הפך סטיבן קולמן לכתובת עבור כל מי שמתלבט בנוגע לתרומת כליה. הפרסום הזה סותר באופן מהותי את האישיות של קולמן, הנחבאת אל הלכים ושונאת פרסום ותהילה. קולמן סירב בתחילה לחשוף את עצמו, אולם לאחר שהוסבר לו כי פרסום שמו יגביר את המודעות לעניין הוא נאות לכך. ”מאוד לא נוח לי עם הפרסום” הוא אומר בגילוי לב. ”אני לא צריך את זה, אבל הבנתי שמתנת חיים וחולי הדיאליזה זקוקים לזה, אז הסכמתי”.

קולמן אומר כיום לכולם, כי מי שמתאפשר לו לתרום כליה שיעשה זאת ללא היסוס. ”זו מצווה אדירה ותחושת סיפוק בלתי ניתנת לתיאור. אתה אולי תאבד כמה ימים מהחיים שלך בבילוי בבית החולים - אבל הצלת חיים היא תחושה מרוממת. אין הרגשה בעולם כמו ההרגשה שלך כשאתה יודע שהצלת חיים של אדם אחר”.

אשתו של קולמן הפכה גם היא לחלק מהמטה המשפחתי של סטיבן שכבר מעורר גלים בלונדון. ”הסיפור של סטיבן עורר הרבה אנשים למחשבה, ובעקבותיו התגייסה תורמת נוספת לבצע את התרומה, ויש לנו עוד כמה תורמים שהביעו רצון לעשות את המעשה ונמצאים בשלבים של התאמה רפואית והתייעצויות” היא מספרת. ”בעלי הוא אדם מאוד אופטימי והוא מדביק עם הגישה שלו את כולם. הוא מסביר לאנשים שזה קל, וזה לא קשה כמו שחושבים. לו זה באמת היה קל, הוא החלים באופן פנטסטי מהניתוח וכיום הוא מנהל חיים בכושר מלא ובבריאות איתנה”.

סטיבן מספר על הפניות הרבות שמגיעות אליו בעקבות התרומה, ומתאר כי מרבית האנשים לא מספיק מודעים להליך הרפואי, לתופעות הלוואי ולעולמם של חולי הדיאליזה. ”יש הרבה חוסר מודעות, ואני שמח מאוד לספר לאנשים על התהליך ולהחכים אותם בנוגע לאמת הרפואית שיש כיום בנוגע לתרומת כליה”